

Naleving Governancecode

Christelijke Woonstichting Patrimonium Urk

Naleving van de Governancecode door Patrimonium

De Governancecode kent vijf principes die in de code nader uitgewerkt worden. Deze vijf principes luiden als volgt:

Principe 1: Leden van bestuur en RvC hanteren waarden en normen die passen bij de maatschappelijke opdracht

Voor bestuur en RvC staat het behalen van maatschappelijke resultaten voorop. Dat vraagt om organisaties met een integere en open cultuur waarbinnen ruimte is voor reflectie en tegenspraak. Bestuur en RvC hebben daarbij een voorbeeldfunctie voor zowel hun eigen corporatie als voor de gehele sector.

Principe 2: Bestuur en RvC zijn aanspreekbaar en leggen actief verantwoording af

Het bestuur is aanspreekbaar op en legt verantwoording af over de maatschappelijke en financiële prestaties van de woningcorporatie als geheel, alsmede over de gemaakte strategische keuzes. De RvC is aanspreekbaar op en legt verantwoording af over het gehouden toezicht.

Principe 3: Bestuur en RvC zijn geschikt voor hun taak

Het vervullen van de maatschappelijke opdracht van woningcorporaties vraagt om deskundige bestuurders en toezichthouders, die permanent investeren in hun kennis en kunde. Daartoe moeten bestuur en RvC zodanig zijn samengesteld dat de leden elkaar aanvullen en scherp houden.

Principe 4: Bestuur en RvC gaan in dialoog met belanghebbende partijen

Woningcorporaties zorgen voor woonruimte voor mensen met een bescheiden inkomen en voor kwetsbare groepen. De maatschappelijke doelen worden in samenspraak met primair (vertegenwoordigers van) bewoners, en secundair de gemeenten, vastgesteld en neergelegd in prestatieafspraken. Daarnaast hebben corporaties oog voor andere belanghebbende partijen en staan ze open voor feedback en discussie over de keuzes ten aanzien van de inzet van maatschappelijke middelen.

Principe 5: Bestuur en RvC beheersen de risico's verbonden aan hun activiteiten

Woningcorporaties hebben te maken met grote (financiële) risico's. Het bestuur is verantwoordelijk voor goede risicobeheersing en de RvC houdt hierop toezicht. Het gaat daarbij niet alleen om de harde beheersmaatregelen maar ook maatregelen die appelleren aan het risicobesef en de moraal binnen de corporatie.

Principe 1: Leden van bestuur en RvC hanteren waarden en normen die passen bij de maatschappelijke opdracht

Hierbij gelden de volgende bepalingen waarbij voor de vet gedrukte bepalingen alleen 'pas toe' geldt. Voor de overige bepalingen geldt dat daarvan kan worden afgeweken als dit tot een beter maatschappelijk resultaat leidt:

Bepaling	Reactie Patrimonium
1.1 Bestuur en RvC hebben een visie op besturen en toezicht houden, waarbij wordt ingegaan op de verantwoordelijkheid voor het realiseren van de doelstellingen, de strategie, het beleid, de financiering en de onderlinge wisselwerking in rollen. De RvC beschrijft hierin zijn rollen (werkgever, toezichthouder en klankbord) en taakuitoefening als intern toezichthouder.	Dit is verankerd in het reglement Raad van Commissarissen. De visie van de Raad is vastgelegd in het document Toezichtvisie. Jaarlijks wordt het aspect van visie op besturen en toezichthouden verantwoord in het jaarverslag in het hoofdstuk met betrekking tot het verslag van de Raad van Commissarissen. Ook wordt jaarlijks een evaluatie gehouden binnen de Raad waar het eigen functioneren wordt besproken. Met de directeur-bestuurder wordt jaarlijks een evaluatiegesprek gehouden.
1.2 Bestuur en RvC zijn zich bewust van hun voorbeeldfunctie. Hun gedrag is van invloed op het functioneren en de reputatie van de organisatie en de gehele sector. Bestuur en RvC besteden aandacht aan het intern en extern communiceren van kernwaarden en zorgen voor bekendheid van de Governancecode 2015. Het aspect 'voorbeeldfunctie' is een belangrijk onderdeel van het introductieprogramma voor nieuwe bestuurders en commissarissen.	Nieuwe toezichthouders worden geïnformeerd over de corporatie en alle formele governance documenten. De kernwaarden zoals genoemd in ons ondernemingsplan worden verwerkt in de jaarbegroting. Meer praktisch wordt bij inhoudelijke discussies impliciet rekening gehouden met de kernwaarden.
1.3 Het bestuur streeft een cultuur na en schept voorwaarden voor het zorgvuldig voorbereiden en nemen van besluiten en voor het uitoefenen van toezicht daarop.	De directeur-bestuurder geeft alle gevraagde informatie en geeft ongevraagde informatie indien hij dat van belang acht. Belangrijke besluiten worden zorgvuldig voorbereid en toegelicht, alvorens een besluit wordt genomen.
1.4 Het bestuur zorgt voor een interne gedrags- of integriteitscode en een klokkenluidersregeling en publiceert deze op de website van de corporatie. Deze code beschrijft waarden en normen die medewerkers in acht moeten nemen.	Deze code en regeling zijn samengevoegd in één document en is op de website gepubliceerd.
1.5 Het bestuur brengt ten minste eenmaal per jaar verslag uit aan de RvC over de ingediende klachten bij de corporatie. In dit verslag geeft het bestuur een toelichting over de aard van de klachten, de mate waarin diverse klachten een gemene deler hebben en hoe de klachten zijn opgevolgd. In het jaarverslag wordt hiervan een samenvatting opgenomen.	In het afgelopen jaar zijn geen klachten ingediend. De rapportage vindt plaats in het jaarverslag. De afgelopen tien jaar zijn er geen klachten ingediend.

Bepaling	Reactie Patrimonium
1.6 Een kritische en open geest is van belang om het werk als bestuurder en commissaris te kunnen doen. Daarnaast zijn durf, onafhankelijk denken, samenwerkingsbereidheid en oog en respect voor elkaars rollen nodig voor een gezonde cultuur waarin groepsdenken wordt vermeden.	Dit is een cultuur die aanwezig is tijdens de vergadering van de Raad.
1.7 Leden van bestuur en RvC dragen actief bij aan voorwaarden die goede besluitvorming mogelijk maken. Daarbij gaat het onder meer om onderling respect, goed luisteren, een open oog voor andere invalshoeken met als doel te komen tot gezamenlijke opvattingen.	Door de brede samenstelling binnen de Raad en de ruimte die de voorzitter aan de leden geeft wordt hier invulling aan gegeven.
1.8 Leden van bestuur en RvC blijven hun kennis ontwikkelen door middel van trainingen en cursussen. Daarbij wordt aandacht besteed aan gewenst gedrag. De afgesproken Permanente Educatie-systematiek is hierop van toepassing. In het jaarverslag worden in het verslagjaar behaalde PE-punten van bestuur en RvC vermeld.	De leden hebben in 2017 deelgenomen aan trainingen en voldoen daarmee aan de PE-verplichting. De behaalde PE-punten worden in het jaarverslag vermeld.

Principe 2: Bestuur en RvC zijn aanspreekbaar en leggen actief verantwoording af

Bepaling	Reactie Patrimonium
<p>2.1 Het bestuur legt in het strategisch ondernemingsplan vast wat zij ziet als haar maatschappelijke, operationele en financiële doelen. Dit wordt vastgesteld door het bestuur en goedgekeurd door de RvC. De vastgestelde doelen zijn de uitkomst van een zorgvuldig en transparant proces waarbij de corporatie de mening betreft van belanghebbende partijen. In volgorde van belang: de (toekomstige) bewoners, de gemeente en andere belanghebbende partijen. De corporatie is eindverantwoordelijk voor de afweging van belangen en de keuzes die op basis daarvan gemaakt worden (zie ook principe 4).</p>	<p>Het ondernemingsplan is in 2015 tot stand gekomen door ondermeer bijeenkomsten van management en Raad van Commissarissen alsmede een belanghoudersbijeenkomst waarbij ook leden van de huurdervereniging en stakeholders van zorginstellingen aanwezig waren.</p>
<p>2.2 Het bestuur legt de wijze van besluitvorming over majeure onderwerpen en de bijbehorende rolverdeling tussen bestuur en RvC, voor zover niet expliciet geregeld in de wet en/of in de statuten, vast in een bestuursreglement.</p>	<p>Er is een reglement Raad van Commissarissen aanwezig. In 2016 is het bestuursreglement vastgesteld en goedgekeurd.</p>
<p>2.3 In het jaarverslag rapporteert het bestuur over de gerealiseerde maatschappelijke, operationele en financiële resultaten van de corporatie. Daarbij wordt ook aandacht gegeven aan de doelmatigheid van de corporatie (efficiëntie) en de mate waarin de corporatie in staat is haar maatschappelijke taak op langere termijn te vervullen (continuïteit). Het jaarverslag wordt openbaar gemaakt.</p>	<p>De directeur-bestuurder rapporteert in het jaarverslag over de hiernaast genoemde zaken. Het jaarverslag wordt toegezonden aan de belangrijkste belanghouders en gepubliceerd op de website.</p>
<p>2.4 Woningcorporaties laten hun maatschappelijke prestaties minimaal eens per vier jaar onderzoeken door een door de SVWN geaccrediteerd visitatiebureau. Het visitatierapport wordt op de website van de woningcorporatie geplaatst, samen met een reactie daarop van bestuur en RvC. Het visitatierapport wordt besproken met huurdersorganisaties en B&W van de gemeente als belanghebbenden.</p>	<p>In 2014 heeft de laatste visitatie plaatsgevonden. De reactie van de corporatie is opgenomen op de website evenals het visitatierapport zelf. De gemeente Urk (ambtelijk en bestuurlijk) en huurdervereniging zijn nauw betrokken bij het visitatieproces. In maart 2018 staat de volgende visitatie gepland.</p>

Principe 3: Bestuur en RvC zijn geschikt voor hun taak

Bepaling	Reactie Patrimonium
3A. Het bestuur is geschikt voor zijn taak	
3.1 Het bestuur is geschikt voor zijn taak volgens de actuele geschiktheidsnorm ten aanzien van onder meer deskundigheid, competenties, bestuurlijke ervaring, onafhankelijk denken en kritisch vermogen. Indien het bestuur uit meerdere leden bestaat, worden de taken binnen het bestuur verdeeld. Deze taakverdeling wordt op de website geplaatst en in het jaarverslag opgenomen.	Er is een eenhoofdig bestuur. De directeur-bestuurder is in voldoende mate deskundig, ervaren, onafhankelijk, geschikt en competent.
3.2 De RvC is verantwoordelijk voor de werving en selectie van bestuursleden en neemt daarbij de vigerende regelgeving in acht. De RvC maakt daartoe een profielschets waarbij de input van werknemers, bewonersorganisatie en eventueel andere belanghebbenden wordt betrokken.	Dit vindt plaats op het moment dat dat zich voor doet.
3.3 Een bestuurder wordt door de RvC benoemd, geschorst en ontslagen. Bij benoeming worden de wettelijke termijnen in acht genomen.	De benoeming heeft nog voor de benoemingstermijn van 4 jaar plaatsgevonden. De directeur-bestuurder is voor onbepaalde tijd benoemd.
3.4 Bestuursleden mogen in de drie jaar voorafgaand aan de benoeming tot bestuurder geen lid zijn geweest van de RvC van de woningcorporatie. Uitzondering hierop vormt het tijdelijk voorzien in het bestuur door een lid van de RvC bij belet en ontstentenis van bestuurders.	Dit heeft niet plaatsgevonden voor de benoeming van de huidige directeur-bestuurder.
3.5 De RvC stelt het beloningsbeleid van het bestuur vast conform de vigerende wettelijke kaders. Dit beleid, inclusief de beloning, wordt zowel in het jaarverslag als op de website van de woningcorporatie gepubliceerd.	De beloning is sinds 2012 bevroren na de publicatie van de WNT. De overgangsbepalingen van de WNT worden in acht genomen.
3.6 De woningcorporatie verstrekt bestuursleden onder geen beding persoonlijke leningen, financiële garanties of andere financiële voordelen die niet vallen onder het beloningsbeleid.	Er worden geen leningen etc. verstrekt aan bestuursleden.
3.7 Bestuursleden zijn verantwoordelijk voor het voorkomen van belangenverstrengeling en dienen ook de schijn daarvan te vermijden. Bestuursleden mogen onder geen voorwaarde activiteiten ontplooiën die in concurrentie treden met de woningcorporatie, schenkingen aannemen van de corporatie en haar relaties, of derden op kosten van de woningcorporatie voordelen verschaffen. Deze eisen worden voorzien van normen vastgelegd in de interne gedrags- of integriteitscode.	De integriteitscode wordt in acht genomen.

Bepaling	Reactie Patrimonium
<p>3.8 Bestuursleden melden een (mogelijk) tegenstrijdig belang direct aan de RvC en de overige leden van het bestuur. Daarbij geeft het bestuurslid inzicht in alle relevante informatie. De RvC doet waar nodig navraag en bepaalt vervolgens – zonder aanwezigheid van het betrokken lid van het bestuur – of sprake is van een tegenstrijdig belang en besluit – indien dat het geval is – hoe dit tegenstrijdig belang wordt beëindigd.</p>	<p>Dit heeft nimmer plaatsgevonden.</p>
<p>3.9 De RvC beoordeelt jaarlijks het functioneren van de bestuurder(s) en rapporteert over het proces in het jaarverslag.</p>	<p>Dit vindt jaarlijks plaats.</p>
<p>3.10 Een meerhoofdig bestuur bespreekt ten minste één keer per jaar het gezamenlijk functioneren en dat van individuele leden.</p>	<p>Er is geen sprake van een meerhoofdig bestuur.</p>

Principe 4: Bestuur en RvC gaan in dialoog met belanghebbende partijen

Bepaling	Reactie Patrimonium
4.1 Het bestuur legt vast wie als belanghebbende partijen worden beschouwd en onderhoudt contact met hen. Het bestuur bekijkt periodiek of ze met alle relevante belanghebbenden in gesprek is.	Tijdens bijv. ondernemingsplan worden belanghebbende partijen uitgenodigd mee te spreken over de onderwerpen. Projectmatig vinden er eveneens gesprekken met belanghouders plaats. Met de visitatie worden de belangrijkste belanghebbenden uitgenodigd voor een interview om hun mening over de corporatie te geven.
4.2 Het bestuur voert overleg met de eigen in haar woningmarktregio werkzame huurdersorganisaties en bewonerscommissies. Het overleg heeft onder meer betrekking op betaalbaarheid, de voorgenomen werkzaamheden en welke bijdrage daarmee wordt beoogd aan de uitvoering van het volkshuisvestingsbeleid dat in de desbetreffende regio geldt.	We voeren nu alleen overleg met onze "eigen" huurdervereniging. We zien de gemeente Urk op dit moment als onze woningmarktregio.
4.3 Het bestuur scheidt randvoorwaarden om te komen tot sterke en professionele huurdersorganisaties.	Wij faciliteren de huurdervereniging met een eigen kantoorruimte en inrichting en helpen het kennisniveau op peil te houden.
4.4 Het bestuur respecteert de rol van de gemeente, voert daarmee overleg en maakt prestatieafspraken over de uitvoering van het in de betrokken gemeente geldende volkshuisvestingsbeleid.	Het raamwerk voor prestatieafspraken zijn op 6 december 2017 ondertekend.
4.5 Overige als belanghebbend beschouwde partijen worden actief betrokken bij (de vormgeving van) het beleid van de corporatie en de behaalde prestaties. Het bestuur maakt zichtbaar met wie en hoe met de belanghebbenden overleg is gevoerd.	Dit vindt collectief met name plaats rondom een ondernemingsplan. Individueel vindt dit projectmatig plaats.
4.6 Het bestuur spreekt minimaal één maal per jaar met de RvC over de omgang met, en de participatie en invloed van belanghebbenden.	Dit vindt plaats in de RvT-vergaderingen.
4.7 De RvC oriënteert zich regelmatig over wat er onder de gemeenten, (vertegenwoordigers van) huurders en andere stakeholders leeft en legt aan die belanghebbenden periodiek verantwoording af over de wijze waarop de raad toezicht heeft gehouden.	Verantwoording vindt plaats door middel van het jaarverslag met daarin de verantwoording door de Raad.
4.8 In het ondernemingsplan en het jaarverslag wordt aan bovenstaande onderwerpen ruim aandacht besteed.	Dit vindt plaats.

Principe 5: Bestuur en RvC beheersen de risico's verbonden aan de activiteiten

Bepaling	Reactie Patrimonium
5.1 Het bestuur brengt de risico's die verband houden met de activiteiten van de woningcorporatie in kaart, hanteert een inzichtelijk beleid voor het beheersen van die risico's en verantwoordt zich hierover in het jaarverslag. Daarbij gaat het in ieder geval over het opdrachtgeverschap van corporaties, het sluiten van contracten, samenwerkingsverbanden en/of grote transacties met derden.	In het jaarverslag worden de risico's en de mitigerende maatregelen verantwoord. Per project wordt vooraf de risicoanalyse beschreven
5.2 Het bestuur stelt een treasurystatuut en een investeringsstatuut op en bespreekt dit met de RvC. De RvC keurt deze vervolgens goed. Treasury van de corporatie heeft geen winstoogmerk maar staat ten dienste van het risicobeleid. In het statuut worden in ieder geval beschreven het renterisico, het beschikbaarheidsrisico en het tegenpartijrisico.	Beide statuten zijn aanwezig conform de bepaling.
5.3 Het bestuur stelt een beleggingsstatuut op dat ter goedkeuring wordt voorgelegd aan de RvC.	Dit is onderdeel van ons reglement financieel beleid en beheer.
5.4 De RvC houdt in het licht van de maatschappelijke doelen van de corporatie specifiek toezicht op alle inspanningen om risico's inzichtelijk te maken en te beheersen.	Dit is impliciet de taak van de intern toezichthouder.
5.5 Het bestuur verschaft de RvC alle relevante informatie ten behoeve van (het toezicht op) de risicobeheersing.	Eigenstandig verleent de directeur alle relevante informatie. Aanvullende gevraagde informatie door de Raad wordt eveneens beschikbaar gesteld.
5.6 In geval van een eventuele sanering van een corporatie laat een corporatie, die bij de organisatie die de saneringsfunctie (gemandateerd) vorm geeft een saneringsplan indient, zich adviseren door een in te stellen adviescommissie vanuit Aedes. De corporatie verstrekt deze adviescommissie de benodigde informatie zodat deze een verantwoord en gedegen advies over het saneringsplan kan uitbrengen. Dit advies maakt onderdeel uit van de saneringsaanvraag van de betreffende corporatie. De saneringsorganisatie weegt dit advies mee in haar saneringsbesluit.	Dit doet zich op dit moment niet voor. Indien deze situatie zich voordoet zal de bepaling in acht worden genomen.

Bepaling	Reactie Patrimonium
5.7 Naast de harde sturings- en beheersmaatregelen besteden bestuur en RvC, ieder vanuit hun eigen rol, aandacht aan soft controls: gedragsbeïnvloeding, ondersteund door voorbeeldgedrag, dat appelleert aan het persoonlijk handelen van alle betrokkenen, en waarvan een invloed uitgaat op waarden en normen (zoals integriteit, loyaliteit, motivatie). Hoewel minder meetbaar kan daarmee een belangrijke bijdrage worden geleverd aan het beheersen van risico's.	Dit ligt vast in de houding en gedrag van mensen. In het kwartaalverslag wordt tevens aandacht besteed aan soft controls.
5.8 De RvC benoemt de externe accountant voor een periode van maximaal tien jaar. Ter vergroting van de transparantie wordt het selectieproces van de accountant toegelicht in het jaarverslag alsmede de redenen die aan de wisseling ten grondslag liggen. In geval van fusie van de corporatie gaat de termijn niet opnieuw in.	De termijn wordt in acht genomen.
5.9 De RvC ziet toe op de controlewerkzaamheden van de accountant. Daarbij wordt het vigerende accountantsprotocol voor woningcorporaties gehanteerd.	Door jaarlijks gesprek met de accountant wordt dit gewaarborgd.
5.10 De externe accountant (en voor zover aanwezig de auditcommissie) wordt betrokken bij het opstellen van het werkplan van de controle. De externe accountant rapporteert aan de RvC en het bestuur over zijn bevindingen.	Er is geen auditcommissie aanwezig zoals eerder aangegeven.
5.11 Het bestuur (en de auditcommissie) maakt (maken ieder) ten minste eenmaal in de vier jaar een grondige beoordeling van het functioneren van de externe accountant. De beoordeling wordt besproken in de RvC. De RvC meldt de belangrijkste conclusies in het jaarlijks verslag van de RvC, dat onderdeel uit maakt van het jaarverslag.	Deze bepaling wordt in acht genomen.